

การเปิดรับข่าวสาร การจดจำสาร และการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการป้องกันยาเสพติดจังหวัดชัยภูมิ

นางสาวประภาวดี อานีรณานนท์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-546-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INFORMATION EXPOSURE , MESSAGE RETENTION , AND
ROLE - MODELING OF THE SECONDARY SCHOOL STUDENTS ON
" JUST SAY NO" ANTI - DRUG CAMPAIGN

Miss Prapawadee Thanirananon

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Public Relation

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

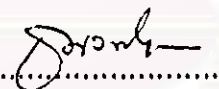
ISBN 974-638-546-1

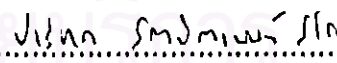
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปิดรับข่าวสาร การจดจำสาร และการเลียนแบบพฤติกรรม
 ต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการป้องกัน
 ยาเสพติดจังหวัดชัยภูมิ
โดย นางสาวประภาวดี ธานีภานนท์
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ รุติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนวดี บุญลือ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล)

.....กรรมการ
(ดร.วิเชียร เกตุสิงห์)

ประภาวดี ธาณีนานนท์ : การเปิดรับข่าวสาร การจดจำสาร และการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการป้องกันยาเสพติดดิจิทัลเรย์โน (INFORMATION EXPOSURE, MESSAGE RETENTION, AND ROLE-MODELING OF THE SECONDARY SCHOOL STUDENTS ON "JUST SAY NO" ANTI-DRUG CAMPAIGN) อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล .144 หน้า ISBN 974-638-546-1.

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร การจดจำสาร และการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการป้องกันยาเสพติดดิจิทัลเรย์โน โดยศึกษาเฉพาะเขตกรุงเทพมหานคร นักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 450 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อศึกษาการจดจำสารและการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับการจดจำสารและการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร กับการจดจำสาร และการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า t-test , One - Way ANOVA และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลของการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การเปิดรับข่าวสาร การจดจำสาร และการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม มีความสัมพันธ์กับการจดจำสารและการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติบัตร ประภาวดี ธาณีนานนท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ปาริชาติ สถาปิตานนท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3970969328 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD: INFORMATION EXPOSURE / MESSAGE RETENTION / ROLE-MODELING

PRAPAWADEE THANIRANANON : INFORMATION EXPOSURE, MESSAGE RETENTION, AND
ROLE-MODELING OF THE SECONDARY SCHOOL STUDENTS ON "JUST SAY NO"

ANTI-DRUG CAMPAIGN. THESIS ADVISOR : PARICHART STAPITANONDA SAROBOL, Ph.D.

144 pp. ISBN 974-638-546-1.

The purpose of this survey research is to investigate the correlations among information exposure on drug prevention message, retention, and role-modeling of the secondary school students. Survey questionnaires were used to collect data. T-test, One-Way ANOVA, Pearson's Product Moment Correlation were used to analyze data. The samples are randomly selected, 450 secondary school students in Bangkok who were exposed to "Just say no" anti-drug campaign.

The results of the research are summarized as follows:

1. Information exposure on drug prevention, message retention, and role-modeling of the secondary school students on "Just say no" anti-drug campaign are significantly correlated.
2. Socio-economic status are significantly related to information exposure and role-modeling of the secondary school students on "Just say no" anti-drug campaign.

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์.....

ลายมือชื่อนิสิต..... ปรีภรณ์ ชาทิระภณนทร์.....

สาขาวิชา..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ปรีภรณ์ ชาทิระภณนทร์.....

ปีการศึกษา..... 2540.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอย่างยิ่งของ อาจารย์ ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และควบคุมการวิจัยด้วยดี โดยเฉพาะกำลังใจที่มีมาตลอด นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร. ธนวดี บุญลือ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำในการทำวิจัย จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ในโอกาสเดียวกันนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่เป็นยิ่งกว่ากำลังใจสำคัญ ขอขอบคุณคุณทรงวิทย์ จิระโคกนิน ที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางและให้คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ คุณเอกศักดิ์ พรหมลัทธิ ที่เป็นกำลังใจอย่างท่วมท้นตลอดมา และขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกคนที่ให้ความหมายดีๆ ของคำว่า "เพื่อน" รวมทั้งน้องๆ ที่บริษัทแกรมมี เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

สถาบันวิทยบริการ
ประมวลดี อานีรณานนท์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	52
2	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	53
3	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	54
4	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ส่วนตัว.....	55
5	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ของครอบครัว.....	56
6	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพของบิดา.....	57
7	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพของมารดา.....	58
8	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการศึกษาของบิดา.....	59
9	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการศึกษาของมารดา.....	60
10	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการขึ้นร่อนนักเรียนที่ เป็นฟรีเซ็นเตอร์.....	61
11	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารเรื่องทั่วไปจากสื่อบุคคล.....	62
12	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารเรื่องยาเสพติดจากสื่อบุคคล.....	63
13	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการได้ยินชื่อโครงการ.....	64
14	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารเรื่องจีลท์เรย์โนจากสื่อบุคคล.....	65
15	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข่าวสารที่ได้รับเกี่ยวกับ โครงการจีลท์เรย์โนจากสื่อบุคคล.....	66
16	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารเรื่องทั่วไปจากสื่อโทรทัศน์.....	67
17	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารเรื่องยาเสพติดจากสื่อโทรทัศน์.....	68

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ท
สารบัญตาราง	ฑ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
สมมุติฐานการวิจัย.....	9
ขอบเขตการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การทดสอบเครื่องมือ.....	46
การวัดตัวแปร.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล	48
การประมวลผลข้อมูล.....	49
บทที่	
4 ผลการวิจัย.....	51

5	สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	108
	สรุปผลการวิจัย.....	109
	อภิปรายผล.....	114
	ข้อเสนอแนะ.....	124
	รายการอ้างอิง.....	126
	ภาคผนวก.....	129
	ประวัติผู้วิจัย.....	144

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารเรื่องจัสท์เซย์โนจากสื่อโทรทัศน์.....	69
19 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารเรื่องทั่วไปจากสื่อวิทยุ.....	70
20 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารเรื่องยาเสพติดจากสื่อวิทยุ.....	71
21 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารเรื่องจัสท์เซย์โนจากสื่อวิทยุ.....	72
22 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารเรื่องทั่วไปจากสื่อหนังสือพิมพ์.....	73
23 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารเรื่องยาเสพติดจากสื่อหนังสือพิมพ์.....	74
24 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารเรื่องจัสท์เซย์โนจากสื่อหนังสือพิมพ์.....	75
25 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเลียนแบบ ท่าทางท่าเต้นของนักร้องที่เป็นพรีเซ็นเตอร์โครงการจัสท์เซย์โน.....	76
26 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเลียนแบบ ท่าทางท่าเต้นเรื่องจัสท์เซย์โนของนักร้องที่เป็นพรีเซ็นเตอร์.....	77
27 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลสำคัญที่เลียนแบบ ท่าทางท่าเต้นเหมือนนักร้องที่เป็นพรีเซ็นเตอร์โครงการจัสท์เซย์โน.....	78
28 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลสำคัญที่ไม่เลียนแบบ ท่าทางท่าเต้นเหมือนนักร้องที่เป็นพรีเซ็นเตอร์ของโครงการจัสท์เซย์โน.....	79
29 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเลียนแบบคำพูด เรื่องทั่วไปของนักร้องที่เป็นพรีเซ็นเตอร์.....	80
30 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการเลียนแบบคำพูด เรื่องจัสท์เซย์โนของนักร้องที่เป็นพรีเซ็นเตอร์.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
31 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลสำคัญที่ เปลี่ยนแบบคำพูดนักเรียน.....	82
32 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลสำคัญที่ ไม่เคยเปลี่ยนแบบคำพูดของนักเรียน.....	83
33 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการจดจำทำทาง ของนักเรียนได้.....	84
34 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการจดจำคำพูด ของนักเรียนได้.....	85
35 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการจดจำการแต่งกาย และทรงผมของนักเรียนได้.....	86
36 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับการจดจำสารและ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น.....	87
37 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการจดจำสารระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้นเพศชายกับเพศหญิง.....	88
38 แสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการจดจำสารระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุต่างกัน.....	89
39 แสดงความแตกต่างของการจดจำสารระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี การศึกษาต่างกัน.....	90
40 แสดงความแตกต่างของการจดจำสารระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี รายได้ต่อเดือนต่างกัน.....	91
41 แสดงความแตกต่างของการจดจำสารระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี รายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน.....	92
42 แสดงความแตกต่างของการจดจำสารระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ บิดามีอาชีพต่างกัน.....	93
43 แสดงความแตกต่างของการจดจำสารระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ มารดามีอาชีพต่างกัน.....	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
44 แสดงความแตกต่างของการจัดจำแนกสรรระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่บิดา มีการศึกษาต่างกัน.....	95
45 แสดงความแตกต่างของการจัดจำแนกสรรระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มารดา มีการศึกษาต่างกัน.....	96
46 แสดงความแตกต่างของการจัดจำแนกสรรระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ที่ขึ้นชอบนักร้องต่างกัน.....	97
47 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด ระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเพศชายกับเพศหญิง.....	98
48 แสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการเลียนแบบพฤติกรรม ต่อต้านยาเสพติดระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน.....	99
49 แสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการเลียนแบบพฤติกรรม ต่อต้านยาเสพติดระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่างกัน.....	100
50 แสดงความแตกต่างของการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน.....	101
51 แสดงความแตกต่างของการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน.....	102
52 แสดงความแตกต่างของการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีอาชีพต่างกัน.....	103
53 แสดงความแตกต่างของการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มารดามีอาชีพต่างกัน.....	104
54 แสดงความแตกต่างของการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีการศึกษาต่างกัน.....	105
55 แสดงความแตกต่างของการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มารดามีการศึกษาต่างกัน.....	106
56 แสดงความแตกต่างของการเลียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติด ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ขึ้นชอบนักร้องต่างกัน.....	107